

Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym

LVII Edycja

Etap szkolny

27.11.2015

Czas pracy:

90 minut

Instrukcja dla zawodnika

1. Sprawdź, czy test zawiera 15 stron (zadania 1–20 oraz brudnopis). Ewentualny brak strony zgłoś członkowi komisji szkolnej Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym (OWoPiŚW).
2. Pamiętaj, że rozwiązanie testu odbywa się w warunkach kontrolowanej samodzielności, korzystanie z jakichkolwiek pomocy jest niedozwolone, a komisja OWoPiŚW może zdyskwalifikować zawodnika na skutek stwierdzenia niesamodzielności pracy.
3. Za rozwiązanie testu możesz uzyskać maksymalnie 50 punktów. Przy każdym zadaniu wpisano liczbę punktów do uzyskania. Za odpowiedź komisja OWoPiŚW może przyznać wyłącznie pełne punkty.
4. Odpowiedzi wpisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. Pamiętaj: wszelkie poprawki traktowane są jako odpowiedzi błędne. Nie będą oceniane poprawne informacje wykraczające poza zakres polecenia. Jeśli zaś podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką komisja OWoPiŚW oceni na zero punktów.

PARTNERZY OWOPIŚW

Zadanie 1.

.../2 pkt

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące statusu sędziów, wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	Sędziowie nie mogą należeć do partii politycznych, związków zawodowych ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów.		
b)	Sędziowie są powoływani przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa na czas oznaczony.		
c)	Sędziowie są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.		
d)	Sędziowie nie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności karnej ani pozbawieni wolności bez uprzedniej zgody sądu określonego w ustawie.		

Zadanie 2.

.../2 pkt

Na podstawie przedstawionej fotografii, fragmentu tekstu oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia dotyczące Centralnego Biura Antykorupcyjnego (CBA).

„Od 1996 r. służył w pionie zwalczania przestępczości zorganizowanej Komendy Głównej Policji (KGP). Po utworzeniu Centralnego Biura Śledczego (CBS) pełnił funkcje: najpierw Naczelnika Wydziału, następnie Naczelnika Zarządu Operacji Specjalnych oraz Zastępcy Dyrektora CBS. W 2007 r. na pół roku był oddelegowany do służby w Scotland Yardzie. W październiku 2007 r. został Dyrektorem Biura Kryminalnego KGP, a w grudniu 2007 r. Dyrektorem Centralnego Biura Śledczego. W 2009 r. i ponownie w 2013 r. powołany na stanowisko Szefa CBA. Odznaczony brązową (2003 r.) i srebrną (2009 r.) odznaką „Zasłużony Policjant”, Brązowym Krzyżem Zasługi (2004 r.) oraz Złotym Medalem za Zasługi dla Policji (2012 r.), Złotym Medalem za Zasługi dla Służby Celnej (2012 r.) i Złotym Medalem za Zasługi dla Straży Granicznej (2012 r.). W 2014 roku otrzymał od Magazynu CRN Polska nagrodę specjalną – Postać Rynku IT 2013. Tytuł ten został przyznany w wyniku głosowania na wytypowane kandydaty przez czytelników magazynu.”

Źródło: <http://bip.cba.gov.pl>; www.cba.gov.pl

A. Podaj imię i nazwisko osoby przedstawionej we fragmencie tekstu i na fotografii.

.....

B. Rozstrzygnij, które zdania zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	Centralne Biuro Antykorupcyjne przejęło w 2006 roku część zadań Urzędu Ochrony Państwa (UOP), który został zlikwidowany dwa lata później.		
b)	Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego (CBA) jest centralnym organem administracji rządowej nadzorowanym przez Prezesa Rady Ministrów.		
c)	Centralne Biuro Antykorupcyjne (CBA) jest służbą specjalną powołaną do zwalczania korupcji w życiu publicznym i gospodarczym, w szczególności w instytucjach państwowych i samorządowych, a także do zwalczania działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.		

Zadanie 3.

.../2 pkt

Podkreśl poprawne zakończenia zdań dotyczących urzędu prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki.

- A. Urząd prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki (USA) może być sprawowany przez tę samą osobę maksymalnie przez
- a) jedną pełną kadencję.
 - b) dwie pełne kadencje.
 - c) trzy pełne kadencje.
 - d) cztery pełne kadencje.
- B. Prezydent USA wybierany jest na
- a) 3-letnią kadencję.
 - b) 4-letnią kadencję.
 - c) 5-letnią kadencję.
 - d) 6-letnią kadencję.
- C. Największa liczba elektorów do tzw. Kolegium Elektorskiego w trakcie wyborów prezydenckich w USA wybierana jest w stanie
- a) Kalifornia.
 - b) Floryda.
 - c) Teksas.
 - d) Nowy Jork.
- D. Liczba elektorów wybieranych w poszczególnych stanach do tzw. Kolegium Elektorskiego zależy od
- a) frekwencji w poprzednich wyborach prezydenckich.
 - b) liczby przedstawicieli stanu w Kongresie.
 - c) powierzchni stanu.
 - d) liczby przedstawicieli stanu w Kongresie i jego powierzchni.

Zadanie 4.

.../3 pkt

Na podstawie poniższego fragmentu tekstu, logotypu oraz wiedzy własnej rozstrzygnij, które zdania zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

„Posłowie są członkami grup politycznych – do grup wstępują bez względu na narodowość, w zależności od poglądów politycznych. Obecnie w Parlamencie Europejskim istnieje 7 grup politycznych. Grupy określają własną organizację wewnętrzną powołując przewodniczącego (lub, w przypadku niektórych grup, dwóch współprzewodniczących), prezydium i sekretariat.

W Sali posiedzeń plenarnych miejsca są przydzielane posłom w zależności od ich przynależności politycznej, od lewej strony do prawej, po uzyskaniu zgody przewodniczących grup. (...) Niektórzy posłowie nie należą do żadnej grupy politycznej, są to posłowie niezrzeszeni. Przed każdym głosowaniem na posiedzeniu plenarnym grupy polityczne analizują sprawozdania opracowane przez komisje parlamentarne i wnoszą poprawki. Stanowisko przyjęte przez grupę jest ustalane w drodze porozumienia wewnątrz grupy, na żadnego posła nie można nałożyć obowiązku głosowania w określony sposób.”

Źródło: <http://www.europarl.pl/>

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	Utworzenie grupy politycznej w Parlamencie Europejskim wymaga w podstawowym trybie – wg obowiązującego w VIII. kadencji PE regulaminu – 25 posłów, wybranych w co najmniej jednej czwartej państw członkowskich.		

b)	Przystąpienie europośła do kilku grup politycznych jest zabronione.		
c)	Niemieccy posłowie do Parlamentu Europejskiego wybrani z list wyborczych CDU i CSU należą do Grupy Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańskich Demokratów).		
d)	W Parlamencie Europejskim VIII. kadencji zasiada 55 posłów wybranych w Polsce.		
e)	Parlament Europejski liczy w VIII. kadencji 651 posłów.		
f)	Przedstawiony logotyp jest elementem identyfikacji wizualnej grupy politycznej Zjednoczona Lewica Europejska – Nordycka Zielona Lewica.		

Zadanie 5.

.../3 pkt

Wykonaj polecenia dotyczące wybitnych przedstawicieli myśli społecznej, politycznej i ekonomicznej XX i XXI wieku.

A. Przyporządkuj tytuły dzieł do ich autorów. Odpowiedzi wpisz w wyznaczonym miejscu.

a) Joseph Eugene Stiglitz	c) George Friedman
b) John Maynard Keynes	d) Friedrich August von Hayek

- 1) „Następne 100 lat. Prognoza na XXI wiek”
- 2) „Konstytucja Wolności”
- 3) „Ogólna teoria zatrudnienia, procentu i pieniądza”
- 4) „Wizja sprawiedliwej globalizacji”

B. Wpisz nazwiska autorów wymienionych w części A zadania, którzy **NIE** otrzymali nagrody im. Alfreda Nobla (Nagrody Banku Szwecji im. Alfreda Nobla)

.....

Zadanie 6.

.../2 pkt

Na podstawie poniższego fragmentu uchwały Sejmu RP w sprawie upamiętnienia 95. rocznicy przyznania Polkom praw wyborczych, a także wiedzy własnej uporządkuj pod względem chronologicznym decyzje o przyznaniu kobietom praw wyborczych w wyborach na szczeblu krajowym. W kolumnie tabeli obok nazwy państwa wpisz w odpowiedniej rubryce numery od 1 do 4, przy czym numer 1 oznacza najwcześniej podjętą decyzję.

„W 95. rocznicę przyznania Polkom praw wyborczych Sejm Rzeczypospolitej Polskiej pragnie przypomnieć, że kobiety w Polsce otrzymały prawa wyborcze jako jedne z pierwszych w Europie. Dekret Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego z dnia 28 listopada 1918 roku o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego stanowił, iż <<Wyborcą do Sejmu jest każdy obywatel Państwa bez różnicy płci>> oraz <<Wybieralni do Sejmu są wszyscy obywatele (lki) państwa posiadający czynne prawo wyborcze>>”.

	Nazwa państwa	Kolejność
a)	Decyzja o przyznaniu kobietom praw wyborczych w Tajlandii	
b)	Decyzja o przyznaniu kobietom praw wyborczych w Polsce	
c)	Decyzja o przyznaniu kobietom praw wyborczych w Nowej Zelandii	
d)	Decyzja o przyznaniu kobietom praw wyborczych we Francji	

Zadanie 7.

.../2 pkt

Na terytorium państwa zaznaczonego na mapie znakiem „X” ma swoją siedzibę (sekretariat) organizacja polityczno-gospodarcza, założona w sierpniu 1967 r. w Bangkoku, zrzeszająca państwa Azji Południowo-Wschodniej, której celem jest utworzenie wspólnoty gospodarczej na wzór Unii Europejskiej. Na podstawie logo organizacji (z zasłoniętym akronimem jej nazwy) oraz wiedzy własnej podaj nazwę tej organizacji oraz państwa zaznaczonego na mapie znakiem „X”.

Źródło: <http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/asia/asoutl.htm> oraz strona organizacji

A. Nazwa organizacji

B. Nazwa państwa

Zadanie 8.

.../3 pkt

Rozstrzygnij, opisy których państw zostały zamieszczone w tabeli poniżej oraz w których z nich występuje parlament jednoizbowy. Wpisz w tabeli właściwe nazwy państw oraz zaznacz znakiem „X” w których z nich występuje parlament jednoizbowy.

	Opis państwa	Nazwa państwa	Parlament jednoizbowy
a)	Monarchia konstytucyjna, której głową państwa jest królowa Elżbieta II, natomiast gubernatorem generalnym David Lloyd Johnston. Jest to drugie państwo świata pod względem powierzchni.		
b)	Republika parlamentarna, której głową państwa jest prezydent, wybierany przez parlament na 7-letnią kadencję. Funkcję premiera pełni ponownie od 2009 r. Benjamin Netanjahu.		
c)	Republika parlamentarna w Europie, której głową państwa jest prezydent wybierany w wyborach powszechnych na 6-letnią kadencję. Władzę wykonawczą pełni rząd z kanclerzem związkowym na czele.		
d)	Monarchia konstytucyjna, której głową państwa jest król. Kadencja parlamentu trwa cztery lata. Państwo jest najmniejszym z grupy państw nordyckich, a jego terytoriami zależnymi są Grenlandia i Wyspy Owcze.		

Zadanie 9.

.../2 pkt

Na podstawie przedstawionej fotografii oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Źródło: <http://polska.newsweek.pl/>

- A. Podaj nazwę komitetu wyborczego, którego kandydaci ubiegali się o mandaty posłów i senatorów w wyborach parlamentarnych w 2015 r. Liderami tego Komitetu byli politycy widoczni na zdjęciu.**
-

- B. Podaj procentową wartość progę wyborczego dla koalicji w wyborach do Sejmu RP.**
-

- C. Podkreśl poprawne zakończenie zdania.**

Subwencja z budżetu państwa przysługuje partiom politycznym, których samodzielnie utworzone komitety wyborcze uzyskały w wyborach do Sejmu RP w skali kraju co najmniej

- a) 2 proc. ważnie oddanych głosów. c) 4 proc. ważnie oddanych głosów.
b) 3 proc. ważnie oddanych głosów. d) 5 proc. ważnie oddanych głosów.

Zadanie 10.

.../3 pkt

Wykonaj polecenia dotyczące metod przeliczania głosów na mandaty w wyborach parlamentarnych.

- A. Do opisu współcześnie stosowanych metod przeliczania głosów na mandaty w wyborach parlamentarnych przyporządkuj literę alfabetu z odpowiednią nazwą metody.**

- a) Metoda Sainte-Laguë c) Metoda d'Hondta
b) Metoda Hagenbacha–Bischoffa d) Metoda Hare'a – Niemeyera

	Opis metody	Litera z nazwą metody
1	Ważnie oddane głosy na poszczególne listy w okręgu wyborczym dzieli się przez kolejne liczby naturalne (1, 2, 3, 4, 5 itd.), aż do tej cyfry włącznie, która oznacza liczbę mandatów przypadających na dany okręg. Mandaty przydzielane są listom kolejno według wielkości ilorazów uzyskanych z opisanego dzielenia głosów.	
2	Liczbę ważnie oddanych głosów na daną listę mnoży się przez liczbę deputowanych wybieranych w danym okręgu wyborczym, a następnie tak uzyskany iloczyn dzieli się przez łączną liczbę oddanych głosów w tym okręgu wyborczym. Otrzymany iloraz (liczba całkowita, przed przecinkiem) oznacza liczbę mandatów przypadających w okręgu wyborczym danej liście. Jeżeli po opisanej procedurze pozostaną nierozdzielone mandaty, to przydziela się je tym listom, dla których wyliczone ilorazy wykazują po przecinku kolejne najwyższe wartości. Metoda zwana też systemem „największej reszty” lub „matematycznej proporcji”.	

B. Podaj nazwę metody przeliczania głosów na mandaty, którą stosuje się w wyborach do Sejmu RP

.....

Zadanie 11.

.../2 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej rozstrzygnij, które zdania zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

„Prawo i Sprawiedliwość obiecało właśnie mieszkańcom Koszalina utworzenie województwa. Jarosław Kaczyński, który odwiedził ten region, zapowiedział zmiany na polskiej mapie administracyjnej. Zdaniem prezesa Prawa i Sprawiedliwości, powstanie województwa koszalińskiego ożywi region i przyczyni się do bardziej sprawiedliwej dystrybucji dochodu narodowego. W tej chwili dominują na Pomorzu dwa wielkie ośrodki, czyli Trójmiasto i Szczecin. Powstanie województwa ze stolicą w Koszalinie (...), miałoby wyrównać te dysproporcje. Słupsk i Koszalin to największe ośrodki gospodarcze i ich integracja może okazać się dla regionu korzystna.

Jarosław Kaczyński zapowiedział, że zanim zapadną decyzje, rząd sięgnie po referendum, by poznać opinie mieszkańców regionu. Jak zapewnił, nikt nie ma zamiaru pomysłu narzucać i potrzebne będą w tej sprawie konsultacje społeczne.

Tak naprawdę prezes PiS wraca do korzeni, bo w wydaniu tej partii pomysł województwa koszalińskiego czy środkowopomorskiego to nie pierwszorzędny. Już na początku lutego 2009 roku na konwencji partii w Krakowie zapowiedziano powstanie dwóch nowych województw – warszawskiego oraz środkowopomorskiego. W maju 2012 roku prezes Kaczyński również obiecał mieszkańcom Koszalina osobne województwo, które jednak do dziś nie powstało.”

Źródło: <http://biznes.onet.pl/wiadomosci/kraj/wraca-pomysl-na-wojewodztwo-koszalinskie/3t8yv8>

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	Zgodnie z aktualnie obowiązującym stanem prawnym <u>NIE</u> istnieje możliwość, żeby województwo miało dwie stolice.		
b)	Województwo koszalińskie istniało do dn. 31 grudnia 1998 roku.		
c)	Nowe województwo może zostać utworzone w Polsce na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów.		
d)	Referendum lokalne przeprowadza się wyłącznie z inicjatywy organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego.		

Zadanie 12.

.../2 pkt

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

„(...) Jej twórczość to pomnik cierpienia i pamięci – powiedziała ogłaszając nagrodę Sara Danius, sekretarz Szwedzkiej Akademii. (...) w swojej twórczości porusza tematykę II wojny światowej, radzieckiej interwencji w Afganistanie, katastrofy w Czarnobylu i samobójstw. Jest krytycznie nastawiona do polityki przywódcy Białorusi Alaksandra Łukaszenki, a jej prace nie są wydawane w tym kraju. Została zgłoszona do nagrody Nobla przez Szwedzki PEN-Club za cykl utworów „Wojna nie ma w sobie nic z kobiety”, „Krzyk Czarnobyla”, „Ołowiane żołnierzyki”, „Zaczarowannyje smiertju” i „Poslednije swidietieli”.

Źródło: „Newsweek Polska”, 08-10-2015, <http://swiat.newsweek.pl/>

A. Literacką Nagrodę Nobla w 2015 r. otrzymała

- a) Swietłana Aleksijewicz.
- b) Natalla Babina.
- c) Iryna Khalip.
- d) Alice Munro.
- e) Joyce Carol Oates.

B. Aleksander Łukaszenka, który od 1994 r. jest głową państwa, wygrał ponownie wybory prezydenckie w 2015 r. Będzie to

- a) trzecia
- b) czwarta
- c) piąta
- d) szósta

kadencja tego polityka na stanowisku prezydenta Białorusi.

Zadanie 13.

.../1 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej uzupełnij tekst poprzez wpisanie właściwej odpowiedzi w pkt 1. oraz podkreślenie właściwej odpowiedzi w pkt 2.

Źródło: <http://www.wwf.pl>

Światowy Fundusz na rzecz Przyrody (ang. *World Wide Fund for Nature*) to organizacja pozarządowa o charakterze międzynarodowym działająca na rzecz ekologii, powstała w 1961 r., której przyświeca misja powstrzymania degradacji środowiska naturalnego Ziemi i życia w harmonii z przyrodą. W Polsce WWF działa od początku lat 90. XX wieku. Od 2004 r. WWF Polska, z siedzibą w Warszawie, posiada status 1)
....., 2) uprawnionej do otrzymania 1% podatku

- a) dochodowego od osób fizycznych.
- b) dochodowego od osób prawnych.
- c) od spadków i darowizn.
- d) od towarów i usług.

Zadanie 14.

.../2 pkt

Na podstawie materiału źródłowego oraz wiedzy własnej rozstrzygnij, które zdania zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

Tabela nr 1: Gotowość do podjęcia pracy za granicą według wieku (w proc.)

Czy obecnie jest Pan(i) zainteresowany(a) podjęciem pracy za granicą?	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Tak i obecnie staram się o pracę za granicą	13	5	4	3	2	0
Tak i zamierzam się o nią starać w przyszłości	26	16	14	2	2	0
Tak, ale tylko jeśli dostanę taką propozycję, bo sam(a) nie zamierzam się o nią starać	23	17	12	9	5	1
Nie jestem zainteresowany(a)	36	58	67	84	89	98
Obecnie pracuję za granicą	0	2	2	2	1	1
Trudno powiedzieć	2	2	1	0	1	0

Źródło: Centrum Badania Opinii Społecznej; cyt. za: IAR, JC, 22.07.2015, <http://www.money.pl>

	Zdanie	Prawda	Falsz
a)	Zgodnie z wynikiem badania przeprowadzonego przez CBOS, wraz z wiekiem spada gotowość Polaków do podjęcia pracy za granicą.		
b)	Zgodnie z wynikiem badania przeprowadzonego przez CBOS, w ramach grupy najmłodszych respondentów (w wieku 18-24) najwięcej osób (bo aż jedna trzecia z nich) już w chwili przeprowadzania badania starało się o pracę za granicą.		
c)	Wśród krajów Unii Europejskiej, w których przebywa największa liczba emigrantów z Polski (wg danych GUS na koniec 2013 r.) znajdują się Niemcy i Wielka Brytania.		
d)	Jak wynika z Narodowego Spisu Powszechnego, przeprowadzonego przez GUS w 2011 r., podstawową przyczyną wyjazdów Polaków za granicę (emigracji) jest edukacja (blisko 70 proc. respondentów udzieliło takiej odpowiedzi).		

Zadanie 15.

.../2 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych i wiedzy własnej podaj nazwy opisanych i przedstawionych na fotografiach ceremonii, obiektów i przedmiotów związanych z tematyką religijną.

a)

Źródło: <http://www.liturgia.pl>; <http://wyborcza.pl>

..... – ogólne zgromadzenie kardynałów dokonujące wyboru papieża, a także zamknięta część Watykanu, w której odbywa się wybór papieża.

b)

wysoka, smukła wieża meczetu, z której muzułmanie wzywani są na modlitwę

c)

obraz sakralny, powstały w kręgu kultury wschodniochrześcijańskiej, malowany według specjalnych kanonów, najczęściej na drewnie, przedstawiający postacie świętych, sceny z ich życia, sceny biblijne, liturgiczno-symboliczne

d)

siedmioramienny kandelabr, jeden z najstarszych symboli narodu żydowskiego, używany przez wyznawców judaizmu w celach obrzędowych

a) -

b) -

c) -

Zadanie 16.

.../2 pkt

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej rozstrzygnij, które zdania zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

Źródło: Google Maps

	Zdanie	Prawda	Falsz
a)	San Marino stanowi państwo-enklawę w obszarze Włoch.		
b)	Obwód kaliningradzki jest rosyjską eksklawą nad Morzem Bałtyckim, a jednocześnie państwem-enklawą w obszarze Litwy.		
c)	Liechtenstein nie posiada dostępu do morza i graniczy wyłącznie z państwami śródlądowymi.		
d)	Wszystkie państwa-enklawy są krajami śródlądowymi.		

Zadanie 17.

.../1 pkt

Dopisz pojęcia do właściwych definicji. Odpowiedzi wybierz spośród następujących: asymilacja kulturowa, cywilizacja, dyfuzja kulturowa, etnocentryzm, ksenofobia, relatywizm kulturowy.

	Pojęcie	Definicja
1.		postawy i przekonania właściwe grupom etnicznym, dla których kultura własnej grupy społecznej stanowi punkt odniesienia w opisie i ocenie kultur innych grup; przekonanie o szczególnej wartości własnej kultury, a nawet jej przewadze nad innymi
2.		zmiany psychiczne i społeczne, jakim ulegają jednostki, odłączając się od swojej grupy i przystosowując się do życia w innej grupie o odrębnej kulturze (przejęcie jej kultury i przyswojenie sobie cech właściwych tej grupie)
3.		poziom rozwoju osiągnięty przez społeczeństwo w danej epoce historycznej ze szczególnym uwzględnieniem poziomu kultury materialnej (zwłaszcza wiedzy ścisłej i techniki), będącej wskaźnikiem opanowania przez ludzi sił przyrody i wykorzystania jej bogactw

Zadanie 18.

.../3 pkt

Na podstawie materiału źródłowego nt. stosunków polsko-brazylijskich oraz wiedzy własnej uzupełnij poniższy tekst poprzez wpisanie w wykropkowane miejsca liter alfabetu odpowiadających właściwym osobom spośród podanych poniżej.

a) Bogdan Borusewicz	h) Andrzej Olechowski
b) Jerzy Buzek	i) Józef Oleksy
c) Fernando Henrique Cardoso	j) Waldemar Pawlak
d) Lech Kaczyński	k) Maciej Płażyński
e) Bronisław Komorowski	l) Krzysztof Skubiszewski
f) Aleksander Kwaśniewski	ł) Donald Tusk
g) Luiz Inácio Lula da Silva	m) Lech Wałęsa

„W 1989 w Polsce nastąpiły przemiany ustrojowe. Nieco wcześniej drogę do pełnej demokracji przeszła Brazylia, czego zwieńczeniem jest Konstytucja z 1988 roku. Polska po wyzwoleniu się z komunizmu podjęła działania integracyjne w ramach struktur atlantyckich i europejskich. Od roku 1999 jest członkiem NATO, a od 2004 roku – Unii Europejskiej. Po raz pierwszy od wieków niezagrożona wojnami czy rozbiorami, podjęła śmiałą próbę reform, starając się nadrobić zapóźnienie cywilizacyjne.

W pierwszym okresie po transformacji nastąpił dramatyczny spadek wzajemnych obrotów handlowych. Miało za to miejsce niezwykle ożywienie w stosunkach politycznych. Zapoczątkował je marszałek Senatu Andrzej Stelmachowski, który w kwietniu 1991 roku przebywał w Brazylii na czele delegacji polskiego Senatu. Kilka miesięcy później oficjalną wizytę w tym kraju złożył minister spraw zagranicznych 1).... W 1995 roku [do Brazylii] przybył prezydent RP Lech Wałęsa. Była to pierwsza na tym szczeblu wizyta w historii wzajemnych stosunków. W roku 2000 – w 500. rocznicę odkrycia Brazylii – gościł tu premier [RP] 2).... W tym samym roku w Brazylii przebywał marszałek Sejmu, 3).... Ukoronowaniem wzorowych stosunków politycznych była wizyta w Polsce, w lutym 2002 roku, prezydenta Brazylii 4)...., a kilka miesięcy później oficjalna wizyta prezydenta [RP] 5).... w Brazylii.

Dobrze układa się współpraca obu krajów na forum organizacji międzynarodowych, gdzie dochodzi do spotkań na najwyższym szczeblu. W trakcie sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych we wrześniu 2007 roku w Nowym Jorku prezydent Polski 6).... spotkał się z prezydentem Brazylii 7).... Podczas szczytu Unia Europejska – Ameryka Łacińska w Limie (maj 2008) prezydent (...) [Brazylii] spotkał się z kolei z premierem Polski 8).... Kontynuowana jest wymiana wizyt delegacji parlamentarnych. W kwietniu 2007 r. w Brazylii przebywał marszałek Senatu RP 9)....

Efektorem tych wszystkich wizyt i spotkań są kolejne porozumienia ułatwiające wzajemne relacje. (...)”.

Źródło: J. Mazurek, *Brazylia i Polska – 90 lat stosunków dyplomatycznych*, Ambasada RP w Brasillii, <http://brasilia.msz.gov.pl>

Zadanie 19.

.../3 pkt

Na podstawie hipotetycznego projektu biuletynu informacyjnego z 2025 r. uzupełnij zawarte w nim zdania dotyczące możliwych losów poddanych pod głosowanie ustaw/uchwał w Sejmie RP. Podkreśl właściwą odpowiedź, powołując się na wymaganą większość głosów dla tego rodzaju spraw, biorąc pod uwagę obowiązujący obecnie stan prawny wynikający z Konstytucji RP z 1997 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przepisów Konstytucji RP

	Zdanie z hipotetycznego projektu biuletynu informacyjnego z roku 2025	Odpowiedź
A.	„W dniu 8 listopada br., po przedstawieniu przez nowo powołanego Prezesa Rady Ministrów programu działania Rady Ministrów odbyło się w Sejmie głosowanie nad udzieleniem jej wotum zaufania. W głosowaniu wzięło udział 460 posłów. Za przyjęciem ustawy głosowało 251 posłów, przeciwko opowiedziało się 201 posłów, 8 posłów wstrzymało się od głosu.”	Tym samym Sejm UDZIELIŁ / NIE UDZIELIŁ wotum zaufania nowej Radzie Ministrów
B.	„W dniu 1 grudnia br. odbyło się w Sejmie głosowanie nad projektem ustawy o zmianie Konstytucji. W głosowaniu wzięło udział 345 posłów. Za przyjęciem ustawy głosowało 240 posłów, przeciwko opowiedziało się 90 posłów, 15 posłów wstrzymało się od głosu.”	Tym samym ustawa ZOSTAŁA / NIE ZOSTAŁA przyjęta
C.	„W dniu 2 grudnia br. odbyło się w Sejmie głosowanie nad ustawą o zmianie ustawy o innowacyjności. W głosowaniu wzięło udział 223 posłów. Za przyjęciem ustawy głosowało 193 posłów, przeciwko opowiedziało się 19 posłów, 11 posłów wstrzymało się od głosu.”	Tym samym ustawa ZOSTAŁA / NIE ZOSTAŁA przyjęta

BRUDNOPIS